

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

PREDMET ŠKORJANEC protiv HRVATSKE

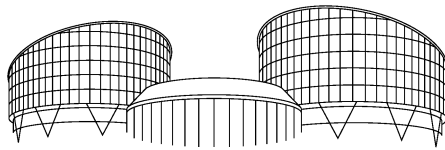
(Zahtjev br. 25536/14)

PRESUDA

STRASBOURG

28. ožujka 2017.

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

U predmetu Škorjanec protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u Vijeću u sastavu:

Işıl Karakaş, *predsjednica*,
Julia Laffranque,
Nebojša Vučinić,
Paul Lemmens,
Ksenija Turković,
Jon Fridrik Kjølbro,
Stéphanie Mourou-Vikström, *suci*,

i Stanley Naismith, *Tajnik odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 21. veljače 2017. godine,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 25536/14) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska državljanka, gđa Maja Škorjanec („podnositeljica zahtjeva”) podnijela Sudu 20. ožujka 2014. godine, na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”).

2. Podnositeljicu zahtjeva zastupala je gđa N. Owens, odvjetnica iz Zagreba. Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositeljica zahtjeva posebice je navela propust domaćih tijela da učinkovito izvrše svoje pozitivne obveze u odnosu na rasno motivirani čin nasilja usmjeren protiv nje. Pozvala se na članke 3. i 8. gledane zasebno i u vezi s člankom 14. Konvencije.

4. Dana 30. lipnja 2014. godine o zahtjevu je obaviještena Vlada.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

5. Podnositeljica zahtjeva rođena je 1988. godine i živi u Zagrebu.

A. Pozadina predmeta

6. Policijska uprava zagrebačka (u daljnjem tekstu: „policija”) je 9. lipnja 2013. godine primila hitan poziv o tome da su dva muškarca napala par romskog podrijetla.

7. Policija je odmah izašla na mjesto događaja gdje je zatekla podnositeljicu zahtjeva i njezinog partnera Š.Š., te još jednu osobu, I.M., s kojom su podnositeljica zahtjeva i njezin partner imali verbalni i fizički sukob. Svi su imali vidljive ozljede. Ubrzo nakon toga, u blizini, policija je pronašla i uhitila još jednog muškarca, S.K., koji je također sudjelovao u sukobu.

8. U preliminarnom izvješću koje je sastavila policija bilo je navedeno da su se podnositeljica zahtjeva i njezin partner najprije posvađali s I.M. i S.K., tijekom čega je S.K. rekao: „sve Cigane treba ubiti, istrijebit ćemo vas”. S.K. i I.M. zatim su napali partnera podnositeljice zahtjeva. Podnositeljica zahtjeva i njezin partner pokušali su pobjeći, ali I.M. i S.K. su ih uspjeli uloviti. S.K. je podnositeljicu zahtjeva povukao za majicu, bacivši je na pod te ju je udario u glavu. I.M. i S.K. su zatim nastavili udarati partnera podnositeljice zahtjeva, kojeg je S.K. posjekao po rukama nožem.

9. U policijskom izvješću navedeno je da je podnositeljica zahtjeva imala vidljivu modricu ispod lijevog oka. Hitna medicinska pomoć također je došla na mjesto događaja. Liječnik je utvrdio da se ozljede podnositeljice zahtjeva trebaju klasificirati kao lakše tjelesne ozljede. Istoga je dana podnositeljica zahtjeva pregledana u bolnici, u kojoj je potvrđena njezina ozljeda. Rečeno joj je da se odmara i uzima tablete protiv bolova.

10. Policija je u vezi s incidentom izvršila očevid i daljnju ocjenu dostupnih materijala. Policija je također ispitala podnositeljicu zahtjeva i njezinog partnera, kao i dvojicu napadača.

11. Prilikom policijskog ispitivanja 9. lipnja 2013. godine partner podnositeljice zahtjeva, Š.Š., izjavio je da je romskog podrijetla. Na dan incidenta bio je na buvljaku s podnositeljicom zahtjeva kada su je neki prolaznici gurnuli. Vidio je da je su to bila dva mladića te je rekao podnositeljici zahtjeva da ih ignorira zato što su bili pijani („urokani”). Jedan od njih ga je čuo i okrenuo se prema Š.Š., govoreći: „Jebem ti mater cigansku, tko je urokan, šta ti meni imaš govoriti, sve vas treba istrijebiti mamu vam cigansku jebem.” Drugi se muškarac također okrenuo prema Š.Š., govoreći: „Jebem vam majku, treba vas istrijebiti, ubit ću te.” Š.Š. je

izjavio da se tada uspaničio i rekao da ima nož kako bi ih otjerao. Međutim, to je izazvalo daljnji izljev bijesa kod dvojice muškaraca, jedan od njih je izvadio nož i počeli su loviti Š.Š. Dok je bježao, Š.Š. je ugledao podnositeljicu zahtjeva i počeli su trčati zajedno, tražeći pomoć. Međutim, napadači su uspjeli sustići Š.Š. i počeli su ga tući. U tom je trenutku podnositeljica zahtjeva pokušala pomoći te je također udarena. Ta dvojica muškaraca su tada nastavila tući Š.Š., rekavši mu da je Rom i da ga treba ubiti.

12. Prilikom obavijesnog razgovora 9. lipnja 2013. godine podnositeljica zahtjeva izjavila je da živi sa Š.Š., s kojim je imala dvoje djece. Ona je potvrdila verziju događaja koju je ispričao Š.Š., rekavši da su je dva muškarca gurnula. Nakon što je Š.Š. reagirao rekavši da muškarce treba pustiti na miru jer su bili pijani, jedan od dvojice muškaraca je rekao: „Tko je pijan, jebem ti mater cigansku, vas treba istrijebiti, ovo će ponovno biti bijela Hrvatska, smeće jedno.” Podnositeljica zahtjeva izjavila je da su nakon toga dvojica muškaraca počela napadati Š.Š. Pokušala im se približiti kako bi pomogla Š.Š., ali druga žena ju je spriječila u tome. Međutim, u jednom se trenutku pridružila Š.Š. i počeli su bježati. Dvojica muškaraca su ih tada uhvatila, a jedan od njih ju je povukao za majicu i rekao: „Što ćeš sad kujo jedna, sad ću te prebiti.” Onda ju je udario nogom u glavu. Dvojica muškaraca su nastavila tući Š.Š., dok je ona pobjegla i tražila pomoć.

13. Prilikom ispitivanja 9. lipnja 2013. godine dva su napadača objasnila da je sukob izbio zbog toga što ih je Š.Š. uvrijedio rekavši da su bili pijani. Oni su negirali da je sukob imao ikakve rasne konotacije.

14. Policija je 10. lipnja 2013. godine podnijela kaznenu prijavu protiv S.K. i I.M. Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu zbog sumnje da su počinili zločin iz mržnje pokušavši nanijeti tešku tjelesnu ozljedu Š.Š., motivirani njegovim romskim podrijetlom. Podnositeljica zahtjeva spomenuta je u kaznenoj prijavi kao svjedokinja.

15. Tijekom istrage, Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu ispitalo je dva osumnjičenika, te je 17. lipnja i 31. srpnja 2013. godina uputilo policiju da obavi prepoznavanje i formalno ispitivanje podnositeljice zahtjeva i Š.Š. kao svjedoka.

16. Kada je ispitan kao svjedok, Š.Š. je ponovio iskaz koji je dao tijekom prvog obavijesnog razgovora. Objasnio je kako se, nakon što su dvojica muškaraca gurnula podnositeljicu zahtjeva, jedan od njih okrenuo prema njemu i izrekao uvrede vezane uz njegovo romsko podrijetlo (vidjeti odlomak 11. gore). Š.Š. je također izjavio da je podnositeljica zahtjeva napadnuta nakon što mu je pokušala pomoći kada su ga dvojica muškaraca tukla.

17. Prilikom svojeg ispitivanja u svojstvu svjedoka, podnositeljica zahtjeva ponovila je iskaz koji je dala tijekom prvog obavijesnog razgovora (vidjeti odlomak 12. gore).

B. Kazneni postupak u vezi s napadom na partnera podnositeljice zahtjeva

18. Po završetku istrage, Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu je 30. listopada 2013. godine podiglo optužnicu protiv S.K. i I.M. pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu zbog prijetnji i tjelesne ozljede Š.Š., u svezi sa zločinom iz mržnje. U optužnici je također spomenut napad na podnositeljicu zahtjeva, navodeći da je primila udarac u glavu dok je pokušala spasiti Š.Š. od udaranja.

19. Optužnica je potvrđena i predmet je upućen na suđenje 21. ožujka 2014. godine.

20. U međuvremenu, Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu je 31. listopada 2013. godine obavijestilo Š.Š., kao oštećenika u postupku, da je podignuta optužnica protiv S.K. i I.M. u vezi s napadom usmjerenim na njega. Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu je 23. siječnja 2014. godine obavijestilo odvjetnika Š.Š., L.K., o pokretanju postupka pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu.

21. Na raspravi održanoj 9. listopada 2014. godine Općinski kazneni sud u Zagrebu ispitao je Š.Š. On je ponovio iskaze koje je dao policiji. Na pitanje jesu li dvojica napadača rekla išta podnositeljici zahtjeva u vezi s rasnom pripadnosti Š.Š., Š.Š. je izjavio da mu je rekla nešto, ali se više ne može sjetiti detalja. On je mislio da je ona rekla da su joj dvojica napadača rekla da je i ona Romkinja ako je bila s Romom. Uz suglasnost stranaka, uključujući punomoćnika Š.Š., iskaz podnositeljice zahtjeva policiji prihvaćen je kao dokaz, te ona nije dalje ispitivana tijekom suđenja.

22. Presudom od 13. listopada 2014. godine Općinski kazneni sud u Zagrebu proglasio je S.K. i I.M. krivima za djela za koja su optuženi, te ih osudio na kaznu zatvora u trajanju jedne godine i šest mjeseci.

C. Kaznena prijava podnositeljice zahtjeva

23. U međuvremenu, 29. srpnja 2013. godine podnositeljica zahtjeva i njezin partner, zastupani po odvjetnici L.K., podnijeli su kaznenu prijavu Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu protiv dvojice nepoznatih osumnjičenika u vezi s incidentom od 9. lipnja 2013. godine (vidjeti odlomke 6.-13. gore). U kaznenoj prijavi navedeno je da je jedan od osumnjičenika najprije gurnuo podnositeljicu zahtjeva, te da joj je zatim rekao da je „kuja” koja je u vezi s Romom i da će je pretući. Povučena je za majicu i bačena na zemlju, udarivši glavu. Napadači su tada nastavili tući Š.Š., prijeteći da će ubiti njega i podnositeljicu zahtjeva. U kaznenoj prijavi također je navedeno da su napadači u isto vrijeme ukrali dva mobilna telefona od Š.Š.

24. Punomoćnica podnositeljice zahtjeva pokušala je dobiti mjerodavne informacije o napadačima od policije jer su joj te informacije bile potrebne

za pokretanje mjerodavnog sudskog postupka. Policija je 12. studenog 2013. godine obavijestila punomoćnicu podnositeljice zahtjeva da je podnijela kaznenu prijavu Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu protiv dvije osobe zbog sumnje da su počinili kazneno djelo pokušaja nanošenja teške tjelesne ozljede podnositeljici zahtjeva i njezinom partneru, koje je, u okolnostima predmeta, bilo klasificirano kao zločin iz mržnje. Punomoćnica podnositeljice zahtjeva također je obaviještena da bi trebala kontaktirati Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu za sve dodatne informacije.

25. Punomoćnica podnositeljice zahtjeva zatim je obavijestila Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu da će podnositeljica zahtjeva i njezin partner sudjelovati u postupku kao oštećenici, te je zatražila da budu informirani o svim mjerodavnim postupovnim radnjama. Punomoćnica podnositeljice zahtjeva je 17. veljače 2014. godine, pozivajući se na obveze domaćih tijela iz Konvencije, zatražila informacije od policije i Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu o kaznenoj prijavi podnesenoj u ime podnositeljice zahtjeva.

26. Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu je 31. listopada 2014. godine odbacilo kaznenu prijavu podnositeljice zahtjeva. Pregledalo je materijale vezane uz istragu incidenta od 9. lipnja 2013. godine i kazneni postupak protiv S.K. i I.M. (vidjeti odlomke 10.-22. gore). Mjerodavni dio rješenja glasi:

„S obzirom na sve navedeno, nesporno je utvrđeno da je inkriminiranog dana došlo do fizičkog sukoba između I. okr. S.K. i II. okr. I.M. sa Š.Š. pri čemu su isti [S.K. i I.M.] Š.Š. nanijeli tjelesne ozljede i uputili mu riječi prijetećeg sadržaja, a djela su počinili prvenstveno radi izražavanja netrpeljivosti prema pripadnicima romske nacionalnosti.

Međutim, iz iskaza svjedoka Š.Š. i Maje Škorjanec proizlazi da su isti odgurnuli Maju Škorjanec u leđa zbog čega je ona pala na štand, ne radi toga što je ista izvanbračna supruga Š.Š. koji je romske nacionalnosti nego iz razloga što su isti bili u alkoholiziranom stanju te su slučajno imenovanu odgurnuli prema štandovima.

Nadalje, iz medicinske dokumentacije na ime maje Škorjanec, zapisnika o ispitivanju svjedoka Š.Š. i Maje Škorjanec, te obranu I. i II. okrivljenika danu na raspravi pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu nesporno je da je I okrivljeni S.K. udario nogom u predjelu lijeve strane lica i lijevog oka maju Škorjanec, međutim ista je tom prilikom zadobila laku tjelesnu povredu.

Kako u konkretnom slučaju ne proizlazi da bi S.K. i I.M. Maji Škorjanec nanijeli tjelesne ozljede radi izražavanja netrpeljivosti prema pripadnicima romske nacionalnosti, budući da ista nije romske nacionalnosti to nisu ostvarena obilježja kaznenog djela iz članka 117. stavak 2. u vezi s člankom 87. točkom 21. Kaznenog zakona.

Naime, ozljeda koju je zadobila Maja Škorjanec po svojem karakteru eventualno bi predstavljala ozljedu iz članka 117. stavak 1. Kaznenog zakona ...a kako se kazneni postupak za kazneno djelo iz članka 117. stavak 1. Kaznenog zakona poduzima privatnom tužbom, proizlazi da je predmetnu kaznenu prijavu ... valjalo odbaciti

budući da prijavljeno kazneno djelo nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti

U odnosu na kazneno djelo iz članka 139. stavak 2. u vezi članka 87. točka 21. Kaznenog zakona, valja istaknuti kako je iz svega navedenog razvidno da su S.K. i I.M. riječi prijetećeg sadržaja upućivali Š.Š., a ne Maji Škorjanec ... iz zapisnika o ispitivanju svjedok nje Maje Škorjanec, u kojeg je izvršen uvid, ne proizlazi da bi S.K. i I.M. njoj upućivali riječi prijetećeg sadržaja, nego upravo Š.Š. te je predmetnu kaznenu prijavu ... valjalo odbaciti budući da prijavljeno kazneno djelo nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti”

27. Podnositeljica zahtjeva poučena je da može preuzeti kazneni progon protiv S.K. i I.M. u svojstvu oštećenika kao tužitelja, kako je propisano mjerodavnim domaćim pravom (vidjeti odlomak 30. u nastavku).

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Mjerodavno domaće pravo

1. Kazneni zakon

28. Mjerodavne odredbe Kaznenog zakona („Narodne novine” br. 125/2011, s naknadnim izmjenama i dopunama) propisuju kako slijedi:

Članak 87.

„(21) Zločin iz mržnje je kazneno djelo počinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog ili etničkog podrijetla, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe. Takvo postupanje uzet će se kao otegotna okolnost ako ovim Zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje.”

Tjelesna ozljeda

Članak 117.

(1) Tko drugoga tjelesno ozlijedi ili mu naruši zdravlje, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.”

(2) Tko djelo iz stavka 1. poćini iz mržnje, ... kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Kazneno djelo iz stavka 1. progoni se po privatnoj tužbi.”

Prijetnje

Članak 139.

„(2) Tko drugome ozbiljno prijeti da će njega ili drugu osobu usmrtiti ili teško tjelesno ozlijediti ... kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

...

(4) ... [K]azneno djelo iz stavka 2. ovoga članka progoni se po prijedlogu [žrtve], osim kaznenog djela poćinjenog iz mržnje, ... [koje se progoni po službenoj dužnosti].”

2. Zakon o kaznenom postupku

29. Zakon o kaznenom postupku („Narodne novine” br. 152/2008, 76/2009, 80/2011, 121/2011, 91/2012, 143/2012, 56/2013, 145/2013 i 152/2014) u svojem mjerodavnom dijelu propisuje kako slijedi:

Članak 2.

„(1) Kazneni postupak se provodi na zahtjev ovlaštenog tužitelja. ...

(2) Za djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti ovlaštenu tužitelj je državni odvjetnik, a za djela za koja se postupak pokreće po privatnoj tužbi ovlaštenu tužitelj je privatni tužitelj. ...

...

(4) Ako državni odvjetnik ustanovi da nema osnova za pokretanje ili provođenje kaznenog progona, na njegovo mjesto može stupiti oštećenik kao tužitelj uz uvjete određene ovim Zakonom.”

30. Članci od 55. do 63. uređuju prava i dužnosti privatnih tužitelja te oštećenika kao tužitelja. Privatni tužitelj je oštećenik koji pokreće kazneni progon za kaznena djela za koja je takav kazneni progon izričito dopušten Kaznenim zakonom (lakša kaznena djela). Oštećenik kao tužitelj je osoba koja preuzima kazneni progon za kaznena djela za koja inače kazneni progon vrši država, kad su vlasti mjerodavne za kazneni progon iz bilo kojeg razloga odlučile odustati od kaznenog progona. Oštećenik kao tužitelj ima ista prava koja ima i državni odvjetnik, osim onih koja državnom odvjetniku pripadaju kao državnom tijelu. Na temelju članka 58. stavka 2., državni odvjetnik ima pravo, po diskrecijskoj osnovi, preuzeti progon i zastupanje optužbe od oštećenika kao tužitelja do završetka rasprave.

B. Mjerodavna domaća praksa i materijali u vezi s diskriminacijom

31. Mjerodavna domaća praksa i ostali materijali u vezi s diskriminacijom općenito navedeni su u predmetu *Guberina protiv Hrvatske* (br. 23682/13, odlomci 27. i 29. – 31., ESLJP 2016).

C. Ostala mjerodavna domaća praksa

32. Popis raznih odluka domaćih tijela, objavljen na internetskoj stranici Ustavnog suda Republike Hrvatske (dostupan na <http://www.usud.hr>), a koje se ne razmatraju na temelju pojedinačnih ustavnih tužbi uključuje odluku o odbačaju kaznene prijave žrtve. Poziva se na sljedeću sudsku praksu Ustavnog suda Republike Hrvatske: U-III-1523/2000, U-III-1122/2007, U-III-2411/2012 i U-III-1488/2014.

III. MJERODAVNI MEĐUNARODNI MATERIJALI

33. Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS) je 2009. godine objavila „Zakoni o kaznenim djelima počinjenim iz mržnje: Praktični vodič“, kao alat za pomoć državama u ostvarenju obveze „razmatranja provedbe ili jačanja, gdje je to potrebno, zakonodavstva koje zabranjuje diskriminaciju ili poticanje na počinjenje kaznenih djela iz mržnje“. Mjerodavni dio Vodiča (str. 50.-51.) glasi:

„Sjedinjene Američke Države imaju dobro dokumentirane obrasce zločina usmjerenih na međurasne parove i obitelji. Slično tome, na osnovu studije provedene u Finskoj, utvrđeno je da je jedna petina zločina iz mržnje počinjena nad žrtvama koje su bile finski državljani, a bile su „u društvu osobe stranog podrijetla“ ili čiji su „supružnici stranog podrijetla.“

...

Osobe koje pripadaju ili su se udružile sa skupinom koja dijeli zakonom zaštićene karakteristike mogu se lako izostaviti iz zakonom definirane kategorije zločina iz mržnje. Stoga bi zakoni o kaznenim djelima počinjenim iz mržnje trebali kažnjavati i one koji izvrše napad na druge na temelju njihove povezanosti s pripadnicima zakonom zaštićenih skupina.”

34. U drugoj objavi pod nazivom „Sprječavanje i reagiranje na zločine iz mržnje: Vodič za NVO-e u regiji OESS-a” (2009.), OESS je istaknuo sljedeće (str. 22.-23.):

„Karakteristike žrtve i počinitelja

...

Karakteristike žrtve koje mogu biti pokazatelji zločina iz mržnje uključuju:

- Žrtva se može identificirati kao „drukčija” od napadača i, često, od većinske zajednice, na temelju faktora kao što su izgled, odijevanje, jezik ili vjera;

...

- Žrtva je bila u društvu ili u braku s članom manjinske skupine.”

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 3. U VEZI S ČLANKOM 14. KONVENCIJE

35. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je propustu domaćih tijela da učinkovito izvrše svoje pozitivne obveze u odnosu na rasno motivirani čin nasilja usmjeren protiv nje. Pozvala se na članke 3., 8. i 14. Konvencije.

36. Sud smatra kako obveze domaćih tijela povezane s incidentom o kojem je riječ mogu nastati na temelju svih članaka Konvencije na koje se podnositeljica zahtjeva poziva, odnosno člancima 3. i 8. gledanim zasebno i

u vezi s člankom 14. Konvencije. Međutim, s obzirom na ozljede koje je zadobila podnositeljica zahtjeva (vidjeti odlomak 9. gore) i pretpostavljeno rasno motivirano nasilje protiv nje, Sud smatra da se prigovor podnositeljice zahtjeva treba ispitati na temelju članka 3. (vidjeti predmet *Abdu protiv Bugarske*, br. 26827/08, odlomak 39., 11. ožujka 2014.).

37. Nadalje, dužnost vlasti da istraže postojanje moguće veze između diskriminirajućeg motiva i čina nasilja može spadati pod postupovni aspekt članka 3. Konvencije, ali se može smatrati i dijelom pozitivnih odgovornosti vlasti iz članka 14. da osiguraju temeljne vrijednosti sadržane u članku 3. bez diskriminacije. Zahvaljujući međudjelovanju članaka 3. i 14. Konvencije u kontekstu nasilja motiviranog diskriminacijom, pitanja poput onih koja su postavljena u ovome predmetu mogu se ispitati samo na temelju članka 3. bez da proizlaze posebna pitanja iz članka 14., ili mogu zahtijevati ispitivanje članka 3. u vezi s člankom 14. O tom se pitanju u svakome predmetu odlučuje ovisno o činjenicama i prirodi iznesenih navoda (vidjeti, na primjer, predmet *B.S. protiv Španjolske*, br. 47159/08, odlomak 59., 24. srpnja 2012.).

38. U ovome predmetu, s obzirom na navode podnositeljice zahtjeva da je nasilje nad njom imalo rasne konotacije koje su tijela potpuno zanemarila u istrazi, Sud nalazi da bi najprikladniji način postupanja bio podvrgnuti prigovore podnositeljice zahtjeva zajedničkom ispitivanju na temelju članka 3. u vezi s člankom 14. (usporediti s gore citiranim predmetom *Abdu*, odlomak 46.).

39. Te odredbe glase kako slijedi:

Članak 3.

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.”

Članak 14.

„Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost.”

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

40. Vlada je tvrdila kako nije bilo nikakvog razloga da podnositeljica zahtjeva podnese svoj zahtjev Sudu dok je mjerodavni postupak još uvijek bio tijeku na domaćoj razini. Također je tvrdila kako podnositeljica zahtjeva nije iscrpila sva dostupna pravna sredstva, posebice mehanizme preuzimanja kaznenog progona po privatnoj tužbi ili u svojstvu oštećenika

kao tužitelja, zahtjev za naknadu štete i zaštitu od diskriminacije ili ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

41. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je ispravno iscrpila dostupna domaća pravna sredstva, te da je podnijela svoj zahtjev Sudu kada je postalo jasno da se neće pokrenuti kazneni progon u vezi s napadom usmjerenim na nju. Također je smatrala da ustavna tužba nije bila djelotvorno pravno sredstvo koje je trebalo iskoristiti.

2. Ocjena Suda

42. Sud ponavlja kako na temelju članka 35. stavka 1. Konvencije može razmotriti zahtjev tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. Države su oslobođene odgovaranja pred međunarodnim tijelom za svoje postupke prije nego što dobiju priliku da stvari isprave u vlastitom pravnom sustavu, a oni koji se žele pozvati na nadležnost Suda da obavlja nadzor u vezi s prigovorima protiv neke države time su obvezni najprije upotrijebiti pravna sredstva koje pruža nacionalni pravni sustav. Obveza iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava zahtjeva od podnositelja zahtjeva da se na uobičajen način posluži pravnim sredstvima koja su dostupna i dostatna u odnosu na njegove ili njezine prigovore na temelju Konvencije. Postojanje dotičnih pravnih sredstava mora biti dovoljno izvjesno, ne samo u teoriji već i u praksi, bez čega neće imati potrebnu dostupnost i učinkovitost (vidjeti predmete *Vučković i drugi protiv Srbije* (prethodni prigovor) [VV], br. 17153/11 i 29 ostalih, odlomci 70.-71., 25. ožujka 2014.; i *Gherghina protiv Rumunjske* (odl.) [VV], br. 42219/07, odlomak 85., 9. srpnja 2015.).

43. Članak 35. stavak 1. također zahtjeva da prigovori koji se kasnije namjeravaju podnijeti Strasbourgu trebaju biti iznijeti pred odgovarajućim domaćim tijelom, barem u suštini i u skladu s formalnim zahtjevima i rokovima propisanim domaćim pravom i da se nadalje treba upotrijebiti svako procesno sredstvo koje bi moglo spriječiti povredu Konvencije (vidjeti gore citirani predmet *Vučković i drugi*, odlomak 72.)

44. Sud nadalje ponavlja kako se o zahtjevu da podnositelj zahtjeva iscrpi domaća pravna sredstva redovno odlučuje pozivom na datum kad je zahtjev podnesen Sudu (*Baumann protiv Francuske*, br. 33592/96, odlomak 47., ESLJP 2001-V (izvadci)). Međutim, Sud također prihvaća da do posljednje faze korištenja domaćih pravnih sredstava može doći kratko nakon podnošenja zahtjeva, ali prije utvrđenja o dopuštenosti od strane Suda (vidjeti, na primjer, predmet *Zalyan i drugi protiv Armenije*, br. 36894/04 i 3521/07, odlomak 238., 17. ožujka 2016., s daljnjim upućivanjima).

45. U svjetlu gore navedenih načela, Sud najprije primjećuje da je podnositeljica zahtjeva podnijela svoj zahtjev Sudu 20. ožujka 2014. godine i da je o njezinom predmetu konačno odlučeno na domaćoj razini 31. listopada 2014. godine kada je nadležno državno odvjetništvo odbacilo njezinu kaznenu prijavu (vidjeti odlomak 26. gore). U takvim okolnostima ne postoji osnova za odbacivanje prigovora podnositeljice zahtjeva na

temelju članka 3. i 14. Konvencije zbog neispunjenja zahtjeva iz članka 35. stavka 1. Konvencije na temelju prvog Vladinog prigovora (vidjeti, na primjer, predmet *Milić i Nikezić protiv Crne gore*, br. 54999/10 i 10609/11, odlomak 74., 28. travnja 2015., i gore citirani predmet *Zalyan i drugi*, odlomci 238.-239.).

46. S obzirom na Vladin prigovor da je podnositeljica zahtjeva trebala preuzeti kazneni progon u svojstvu oštećenika kao tužitelja ili po privatnoj tužbi, Sud primjećuje da je već presudio da kada je podnositelj zahtjeva podnio kaznenu prijavu u vezi s aktima nasilja i u kojoj navodi diskriminatorne motive za napad, ta osoba nije dužna nastaviti s rješavanjem navedenog pitanja preuzimanjem kaznenog progona u svojstvu oštećenika kao tužitelja (vidjeti predmet *R.B. protiv Mađarske*, br. 64602/12, odlomak 62., 12. travnja 2016.) ili podnošenjem privatne tužbe, što ne bi obuhvatilo navodne rasističke uvrede ili rasistički motiv za nasilje protiv podnositelja zahtjeva, koji su temeljni dio prijave podnositelja zahtjeva (vidjeti gore citirani predmet *Abdu*, odlomak 51.). To je osobito točno kada domaće pravo predviđa javni kazneni progon nasilnih kaznenih djela s elementom zločina iz mržnje, kao što je to slučaj u ovome predmetu (vidjeti odlomak 28. gore).

47. Nadalje, s obzirom na mogućnost pokretanja postupka radi naknade štete, Sud je već presudio da takva tužba ne bi ispunila postupovne obveze države iz članka 3. u slučaju napada (vidjeti predmet *Beganović protiv Hrvatske*, br. 46423/06, odlomak 56., 25. lipnja 2009., i gore citirani predmet *Abdu*, odlomak 51.). Isto vrijedi i za tužbu za zaštitu od diskriminacije, posebice s obzirom da je podnositeljica zahtjeva već iznijela svoj prigovor diskriminacije u kaznenoj prijavi koju je podnijela nadležnom državnom odvjetništvu (vidjeti odlomak 23. gore, te usporediti s gore citiranim predmetom *Guberina*, odlomci 49.-50., i *M.C. i A.C. protiv Rumunjske*, br. 12060/12, odlomak 63., 12. travnja 2016.).

48. Naposljetku, s obzirom na Vladin prigovor da je podnositeljica zahtjeva trebala podnijeti ustavnu tužbu, Sud primjećuje, s obzirom na praksu Ustavnog suda Republike Hrvatske (vidjeti odlomak 32. gore), da nije bilo potrebno da podnositeljica zahtjeva koristi to pravno sredstvo prije podnošenja svojeg zahtjeva Sudu.

49. S obzirom na prethodna razmatranja, Sud odbacuje Vladine prigovore. Sud primjećuje kako podnositeljičin prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke a. Konvencije. Primjećuje i da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrđnje stranaka

50. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je iz dokaza bilo vidljivo da je ona bila žrtva zločina iz mržnje povezanog s njezinim odnosom sa Š.Š., koji je romskog podrijetla. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je domaći okvir bio nedovoljan s obzirom da mjerodavno domaće pravo, kako ga tumači državno odvjetništvo, nije pružalo zaštitu za pojedince koji su bili žrtve diskriminacijskog nasilja zbog povezanosti s drugom osobom koja ima odgovarajuću karakteristiku. Osim toga, tvrdila je da nadležna domaća tijela nisu posvetila dužnu pažnju rasnim konotacijama prisutnim u napadu na nju i nisu progonila napadače za zločin iz mržnje samo zato što ona sama nije bila romskog podrijetla. To je, prema mišljenju podnositeljice zahtjeva, bilo u suprotnosti s obvezama domaćih tijela iz Konvencije.

51. Vlada je tvrdila da je policija revno istražila sve okolnosti napada na podnositeljicu zahtjeva i Š.Š. Prema njezinom mišljenju, nesumnjivo je utvrđeno da je Š.Š. bio napadnut zbog svojeg romskog porijekla i da je napad bio usmjeren isključivo na njega. S druge strane, podnositeljica zahtjeva bila je kolateralna žrtva i bila je napadnuta tek nakon što je pokušala pomoći Š.Š. Međutim, napadači je nisu nastavili loviti nakon što je pobjegla, nego su umjesto toga nastavili tući Š.Š. S tim u vezi Vlada je naglasila da je podnositeljica zahtjeva imala otvorenu mogućnost pokrenuti kazneni progon po privatnoj tužbi protiv S.K. i I.M. zbog napada na nju. Vlada je također istaknula da tijekom postupka pred domaćim tijelima podnositeljica zahtjeva nije nikada navela da je ona bila žrtva zločina iz mržnje povezanog s romskim podrijetlom njezina partnera. U tim okolnostima, Vlada je tvrdila da su domaća tijela učinila sve što bi se moglo razumno očekivati od njih da bi razjasnila okolnosti napada na podnositeljicu zahtjeva.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

52. Sud se poziva na dobro utvrđena načela svoje sudske prakse u odnosu na članke 3. i 14. Konvencije u pogledu obveza države kada je suočena sa slučajevima nasilnih incidenata za koje se sumnja da su potaknuti rasističkim stavovima, posebice u vezi s romskim podrijetlom žrtve (vidjeti predmet *Šečić protiv Hrvatske*, br. 40116/02, odlomci 50.-54. i 66.-67., 31. svibnja 2007.; gore citirani predmet *Abdu*, odlomci 40.-46.; predmet *Balázs protiv Mađarske*, br. 15529/12, odlomci 47.-54., 20. listopada 2015., i gore citirani predmet *R.B. protiv Mađarske*, odlomci 39.-45.).

53. Posebice, Sud ponavlja da kad istražuju nasilne incidente za koje se sumnja da su potaknuti rasističkim stavovima, državna tijela dužna su

poduzeti sve razumne radnje kako bi utvrdila jesu li postojali rasistički motivi te kako bi utvrdila jesu li u tim događajima odigrali ulogu osjećaji mržnje ili predrasude na temelju etničkog podrijetla osobe. Postupati prema rasno motiviranom nasilju i brutalnosti jednako kao u predmetima koji nemaju rasne konotacije, značilo bi ne vidjeti specifičnu narav tih djela koja su osobito destruktivna za temeljna ljudska prava. Ako se ne napravi razlika u načinu na koji se postupa u situacijama koje su bitno različite to može dovesti do neopravdanog postupanja koje je nepomirljivo s člankom 14. Konvencije (vidjeti gore citirani predmet *Abdu*, odlomak 44.).

54. Točno je da će u praksi često biti izuzetno teško dokazati rasistički motiv. Obveza tužene države da istraži moguće rasističke konotacije nekog čina nasilja obveza je upotrijebljenih sredstava, a ne obveza postizanja konkretnog rezultata. Vlasti moraju poduzeti sve razumne mjere, imajući u vidu okolnosti slučaja (ibid., odlomak 45., s daljnjim upućivanjima),

55. S tim u vezi, potrebno je ponoviti da se kao zločin iz mržnje mogu klasificirati ne samo ona djela koja se temelje isključivo na karakteristikama žrtve. Za Sud, počinitelji mogu imati mješovite motive, a da na njih jednako ili više utječu situacijski čimbenici kao i njihov pristrani stav prema skupini kojoj žrtva pripada (vidjeti gore citirani predmet *Balázs*, odlomak 70.). Štoviše, članak 14. Konvencije, u svjetlu njegova cilja i prirode prava koja nastoji zaštititi, također obuhvaća slučajeve u kojima se prema osobi postupa manje povoljno na osnovi statusa ili zaštićene osobine druge osobe (vidjeti gore citirani predmet *Guberina*, odlomak 78.).

56. Stoga slijedi da se obveza tijela da traže moguću vezu između rasističkih stavova i određenog čina nasilja, koja je dio odgovornosti koju države preuzimaju na temelju članka 3. u vezi s člankom 14. Konvencije, ne odnosi samo na akte nasilja koji se temelje na stvarnom ili percipiranom osobnom statusu ili karakteristikama žrtve, nego i na akte nasilja koji se temelje na stvarnom ili pretpostavljenom udruživanju ili povezanosti žrtve s drugom osobom koja stvarno ili navodno ima određeni status ili zaštićenu karakteristiku.

57. U takvim slučajevima tijela moraju učiniti ono što je razumno u danim okolnostima kako bi prikupila i osigurala dokaze, istražila sve praktične načine otkrivanja istine i donijela potpuno obrazložene, nepristrane i objektivne odluke bez izostavljanja sumnjivih činjenica koje mogu ukazivati na rasno motivirano nasilje. Štoviše, kada postoji uvjerljiva osnova koja ukazuje na to da je osoba pretrpjela postupanja protivna članku 3., domaća tijela dužna su provesti učinkovitu službenu istragu kako bi utvrdila činjenično stanje predmeta, te prepoznala i, ako je potrebno, kaznila odgovorne osobe (vidjeti, na primjer, gore citirani predmet, *Balázs*, odlomci 51. - 52., s daljnjim upućivanjima).

(b) Primjena tih načela na ovaj predmet

58. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je postojeći domaći pravni okvir u vezi s rasno motiviranim nasiljem, kako ga je tumačilo mjerodavno državno odvjetništvo, bio manjkav, te da je način na koji su mjerodavna domaća tijela odgovorila na njezin prigovor protiv nasilja motiviranog diskriminatornim stajalištima bio manjkav do te mjere da predstavlja povredu pozitivnih obveza države na temelju Konvencije. Sud će stoga najprije ocijeniti postojanje i primjerenost pravnih mehanizama za zaštitu ljudi od nasilja motiviranog diskriminatornim stajalištima u domaćem pravnom poretku, a zatim način njihove primjene u praksi (vidjeti gore citirani predmet *Beganović*, odlomci 72. i 74.; predmet *Valiulienė protiv Litve*, br. 33234/07, odlomci 78.-79., 26. ožujka 2013., i gore citirani predmet *Abdu*, odlomak 47.).

59. S obzirom na domaći pravni okvir, Sud navodi kako je njegova sudska praksa dosljedna i jasna u smislu da članak 3. Konvencije nalaže primjenu odgovarajućih kaznenopravnih mehanizama čim stupanj težine nasilja počinjenog na štetu privatnih osoba zahtijeva zaštitu na temelju te odredbe (vidjeti gore citirani predmet *Beganović*, odlomak 69.). Prema mišljenju Suda, ta se načela primjenjuju *a fortiori* u slučajevima nasilja motiviranog rasnom diskriminacijom (vidjeti odlomke 36. i 46. gore).

60. Hrvatski pravni okvir u ovom kontekstu uključuje posebnu odredbu za zločin iz mržnje kao težeg oblika kaznenih djela. Posebice, na temelju članka 87. stavka 21. Kaznenog zakona svako kazneno djelo počinjeno protiv druge osobe zbog rase uzet će se kao otegotna okolnost ako Kaznenim zakonom nije već izričito propisano teže kažnjavanje (vidjeti odlomak 28. gore).

61. U dijelu mjerodavnog za ovaj predmet, valja napomenuti da je zločin iz mržnje izričito opisan kao teži oblik kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. stavka 2. Kaznenog zakona. Štoviše, kazneno djelo tjelesne ozljede i kazneno djelo izricanja ozbiljniji prijetnji podliježu javnom kaznenom progonu kad god je element zločina iz mržnje nedvojbeno uključen. S tim u vezi Sud također primjećuje da je temeljem Kaznenog zakona dovoljno da se zločin iz mržnje počini na temelju ili iz rasne mržnje, bez potrebe da žrtva osobno posjeduje zaštićenu karakteristiku ili status (vidjeti odlomak 28. gore).

62. S obzirom na navedeno, Sud smatra da je hrvatski pravni sustav propisivao adekvatne zakonske mehanizme da bi podnositeljici zahtjeva pružio prihvatljivu razinu zaštite u danim okolnostima. Sud stoga mora ispitati je li način na koji su kaznenopravni mehanizmi primijenjeni u ovome predmetu bio manjkav do te mjere da predstavlja povredu obveza tužene države iz Konvencije.

63. Sud primjećuje da je nakon prijave o napadu na podnositeljicu zahtjeva i njezina partnera policija odmah reagirala odlaskom na mjesto

dogadaja i provela izvide zbog sumnje na napad na par koji je motiviran mržnjom prema ljudima romskog podrijetla (vidjeti odlomke 6.-8. gore).

64. Policija je tijekom istrage ispitala podnositeljicu zahtjeva, njezinog partnera i dvojicu napadača. Dok su dvojica napadača negirala bilo kakve rasne konotacije u sukobu (vidjeti odlomak 13. gore), podnositeljica zahtjeva i njezin partner pružili su suprotne informacije. Partner podnositeljice zahtjeva, Š.Š., objasnio je kako su se dvojica muškaraca, nakon što je izjavio da su pijani, okrenula prema njemu i počela izgovarati razne uvrede povezane s njegovim romskim podrijetlom, nakon čega su ga napala. Objasnio je i da je podnositeljica zahtjeva bila napadnuta kada mu je potrčala u pomoć (vidjeti odlomak 11. gore). Sa svoje strane, podnositeljica zahtjeva potvrdila je verziju događaja koju je ispričao Š.Š. (vidjeti odlomak 12. gore). Njihovi iskazi stoga ukazuju na to da je podnositeljica zahtjeva bila žrtva rasno motiviranog napada s obzirom na činjenicu da je bila u društvu Š.Š. (vidjeti odlomke 21. i 23. gore).

65. Sud ponavlja da ako se tijekom istrage pojave bilo kakvi dokazi o rasističkom verbalnom zlostavljanju, isti se moraju provjeriti i, ako se potvrde, treba izvršiti temeljito razmatranje svih činjenica kako bi se otkrili bilo kakvi mogući rasistički motivi (vidjeti gore citirani predmet *Balázs*, odlomak 61.). Štoviše, mora se uzeti u obzir opći kontekst napada. Kako je objašnjeno u sudskoj praksi Suda, domaća bi tijela trebala imati na umu da počinitelji mogu imati mješovite motive, te da na njih jednako ili više utječu situacijski čimbenici kao i njihov pristrani stav (vidjeti odlomak 55. gore).

66. Isto tako, potrebno je ponoviti da na temelju Konvencije obveza tijela da traže moguću vezu između rasističkih stavova i određenog čina nasilja postoji ne samo u odnosu na akte nasilja koji se temelje na stvarnom ili percipiranom osobnom statusu ili karakteristikama žrtve, nego i na akte nasilja koji se temelje na stvarnom ili pretpostavljenom udruživanju ili povezanosti žrtve s drugom osobom koja stvarno ili navodno ima određeni status ili zaštićenu karakteristiku (vidjeti odlomak 56. gore). Doista, neke žrtve zločina iz mržnje nisu odabrane zato što imaju određenu karakteristiku, nego zbog njihove povezanosti s drugom osobom koja stvarno ili navodno posjeduje odgovarajuću karakteristiku. Ta veza može biti u obliku članstva u, ili povezanosti žrtve s određenom skupinom, te stvarnog ili percipiranog udruživanja s članom određene skupine putem, na primjer, osobnog odnosa, prijateljstva ili braka (vidjeti odlomke 33.-34. gore).

67. U ovome su predmetu tijela kaznenog progona ograničila svoju istragu i analizu na element zločina iz mržnje u vezi s nasilnim napadom na Š.Š. Nisu, međutim, izvršila temeljitu ocjenu mjerodavnih situacijskih čimbenika i veze između podnositeljčinog odnosa sa Š.Š. te rasističkog motiva napada na njih. Doista, policija je podnijela kaznenu prijavu samo u odnosu na napad na Š.Š., postupivši prema podnositeljici zahtjeva samo kao

prema svjedokinji, iako je i ona zadobila ozljede tijekom istog napada dok je bila u njegovu društvu (vidjeti odlomke 14. i 34. gore).

68. Sud nadalje primjećuje da je podnositeljica zahtjeva u svojoj kaznenoj prijavi od 29. srpnja 2013. godine iznijela određene navode o rasno motiviranom nasilju usmjerenom protiv nje (vidjeti odlomak 23. gore). Sud također napominje da je to pitanje postavljeno tijekom kaznenog postupka protiv S.K. i I.M., u kojem su izašle na vidjelo dodatne informacije koje upućuju na to da je podnositeljica zahtjeva bila žrtva rasno motiviranog nasilja (vidjeti odlomak 21. gore). Međutim, u svojoj ocjeni dostupnih informacija u vezi s nasilnim napadom na podnositeljicu zahtjeva državno odvjetništvo je naglasilo činjenicu da podnositeljica zahtjeva nije sama bila romskog podrijetla i da se stoga nije mogla smatrati žrtvom zločina iz mržnje. To je učinilo bez obavljanja daljnjih ispitivanja ili pribavljanja mjerodavnih informacija vezanih uz konkretne prigovore podnositeljice zahtjeva (vidjeti odlomak 26. gore).

69. Sud ponavlja da njegova uloga nije da donese odluku o primjeni domaćeg prava ili da odlučuje o pojedinačnoj krivnji osoba optuženih za kaznena djela, nego da ocijeni može li se i u kojem se opsegu može smatrati da su nadležna tijela, prilikom donošenja svojih zaključaka, predmet podvrgnula pažljivoj ocjeni kako to zahtijevaju postupovne obveze iz Konvencije (vidjeti gore citirani predmet *Abdu*, odlomak 33.). Isto tako, svjestan svoje supsidijarne uloge, Sud ima na umu da je spriječen da zamijeni vlastitu procjenu činjenica za procjenu domaćih tijela.

70. Unatoč tome, Sud ne može ne primijetiti da je inzistiranje tijela kaznenog progona na činjenici da sama podnositeljica zahtjeva nije bila romskog podrijetla i njihov propust da utvrde jesu li napadači i nju percipirali kao osobu romskog podrijetla, kao i njihov propust da uzmu u obzir i uspostave vezu između rasističkog motiva za napad i povezanosti podnositeljice zahtjeva sa Š.Š., dovelo do manjkave ocjene okolnosti predmeta (vidi odlomke 52.-57. i 68. gore).

71. To je otežalo propisnu istragu domaćih tijela o navodima podnositeljice zahtjeva o rasno motiviranom aktu nasilja usmjerenog protiv nje u mjeri koja je nespojiva s obvezom države da poduzme sve razumne korake kako bi razotkrila ulogu mogućih rasističkih motiva u incidentu (usporediti s gore citiranim predmetom *Balázs*, odlomak 75.). S obzirom na propust nadležnog državnog odvjetništva da predmet podvrgne potrebnoj ocjeni, kako se to zahtijeva temeljem Konvencije, Sud ne može nego zaključiti kako domaća tijela nisu ispunila svoje obveze iz Konvencije kada su odbacila kaznenu prijavu podnositeljice zahtjeva u vezi s rasno motiviranim nasilnim napadom na nju, bez da su proveli dodatnu istragu u tom pogledu prije donošenja svoje odluke.

72. To je dovoljno da Sud zaključi da je došlo do povrede članka 3. Konvencije u njegovom postupovnom aspektu u vezi s člankom 14.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. KONVENCIJE

73. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da su je neodgovaranjem na njezinu kaznenu prijavu domaća tijela spriječila da dobije osobne podatke o napadačima, bez kojih je bilo nemoguće da podnese tužbu radi naknade štete. Pozvala se na članak 6. Konvencije.

74. Vlada je osporila tu tvrdnju.

75. Sud primjećuje da je informiranjem partnera podnositeljice zahtjeva o optužnici koja je podnesena protiv S.K. i I.M. pred nadležnim kaznenim sudom, a potom i informiranjem njezine punomoćnice o tome (vidi odlomak 20. gore), podnositeljica zahtjeva dobila dovoljno informacija o osobnim podacima dvaju napadača da može pokrenuti postupak radi naknade štete protiv njih. Štoviše, ona je informirana o njihovim osobnim podacima tijekom kaznenog postupka koji se odnosio na njihov napad na njezina partnera, kojeg je zastupala ista odvjetnica koji je kasnije zastupala podnositeljicu zahtjeva (vidi odlomak 21. gore). Također je obaviještena o osobnim detaljima napadača u rješenju kojim se odbacuje njezina kaznena prijava (vidi odlomak 26. gore).

76. Stoga slijedi da je prigovor podnositeljice zahtjeva na temelju članka 6. Konvencije očigledno neosnovan i da ga se mora odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom a. i stavkom 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

77. Člankom 41. Konvencije propisano je sljedeće:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Šteta

78. Podnositeljica zahtjeva potraživala je iznos od 20.000 eura (EUR) na ime neimovinske štete.

79. Vlada je smatra da zahtjev podnositeljice pretjeranim, neosnovanim i nepotkrijepljenim.

80. Uzimajući u obzir sve okolnosti ovoga predmeta, Sud prihvaća da je podnositeljica zahtjeva pretrpjela neimovinsku štetu koja ne može biti nadoknađena samo utvrđenjem povrede. Odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositeljici zahtjeva dosuđuje iznos od 12.500 EUR na ime neimovinske štete, uz sav porez koji bi joj mogao biti zaračunat.

B. Troškovi i izdaci

81. Podnositeljica zahtjeva također je potraživala 4.000 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i ovim Sudom.

82. Vlada je smatrala da je ovaj zahtjev neosnovan i nepotkrijepljen.

83. Prema sudskoj praksi Suda podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo ako je dokazano da su stvarno i nužno nastali i bili razumni glede iznosa. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i prethodno navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 2.200 EUR na ime troškova po svim osnovama uvećan za sve poreze koji bi podnositeljici zahtjeva mogli biti zaračunati.

C. Zatezne kamate

84. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna poena.

ZBOG TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrdjuje* da je prigovor koji se odnosi na propust domaćih tijela da učinkovito izvrše svoje pozitivne obveze u odnosu na rasno motivirani čin nasilja protiv podnositeljice zahtjeva, na temelju članka 3. i 14. Konvencije, dopušten, a ostatak zahtjeva nedopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede postupovnog aspekta članka 3. u vezi s člankom 14. Konvencije;
3. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti podnositeljici zahtjeva, u roku od tri mjeseca od dana konačnosti presude, na temelju članka 44. stavka 2. Konvencije, sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan isplate:
 - (i) 12.500 EUR (dvanaest tisuća i petsto eura) na ime neimovinske štete, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 2.200 EUR (dvije tisuće i dvjesto eura) na ime troškova i izdataka, uvećano za sve poreze koji bi se podnositeljici zahtjeva mogli zaračunati;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je

jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna poena;

4. *Odbija* preostali dio podnositeljičinog zahtjeva za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 28. ožujka 2017. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Stanley Naismith
Tajnik

Işıl Karakaş
Predsjednica

© 2017 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakciju istoga.